

мині здасть ся, що тут може бути мова власне про сю постанову 1591 р. (слова: *gdyż u na pierwszym synodzie to między sobą postanowili byli* можна толкувати: „на давнійшій синоді“), тим більше, що постанови 1590 р. знаємо, і в них про се нема нічого. Друга моя замітка — проф. Жукович констатує, що в постановах 1591 р. ще нічого не натякає на унію, і толкує се тим, що митрополит ще не був втаємничений в вій. Я б уважав можливим добачати в деяких постановах забезпечування себе владиками-конспіраторами від можливих неприємностей. Такий характер може мати і постанова про владичу цензуру над брацькими друкарнями, і ще більше — постанова, що листи, винесені від патріарха „на заочную повесть“, „без очевидств и яенов передь соборомъ росправы“ не матимуть ваги і значіння. Постанова дуже далекосягла, супроти патріаршої юрисдикції й власти просто революційна, тим більше, що під „собором“ постанова очевидно розуміє собор владиків руських. З дрібниць треба поправити „Гологорскъ“ на с. 46 — се Гологори, а „Гологорска“ ніякого в Галичині не було й нема.

М. Грушевський.

С. Л. Пташицкій — Иванъ Федоровъ. Изданія острожской библии въ связи съ новыми данными о послѣднихъ годахъ его жизни. Спб., 1903, ст. 20, in 4°.

Ся статя, надрукована в малоросповсюдненій часописи „Печатное Искусство“ і випущена також особною відбиткою, досі не була приготована в наших журналі, й се робимо тепер, хоч з оцінненем, з огляду на інтерес її для нас. С. Пташицкій, що вже від довшого часу займаєть ся біографією Івана Федорова, в сій розвідці відправною точкою бере факт, що в деяких примірниках Острозької біблії перша секстерна видрукована хоч тим самим острозьким письмом, але инакше вискладанням; в иньших знов вісім секстери (л. 133—180, пророки Езекиїль — Малахія) надруковані письмом хоч подібним до острозького, але безперечно відмінним; при тім остання секстерна має ще иньший варіант, так що л. 180 має аж три варіанти. Сі спостереження автор звязує з фактом, що Федоров по повероті до Львова мав дефектні біблії, і частину тих дефектів уже по смерті його купив Мамонич; сі біблії, як виходило б, додруковували ся і у Львові, і в Вильні. Зрештою автор не рішає сих питань категорично, а тільки висуває їх, як інтересні натяки на факти українського і білоруського друкарства. Між ин. вказує на існування друкарні Федорова в Константинові і записку 1599 р. про „академію Константиновську“ в Константинові.

Видання прикрашене прегарними факсіміле Острозької біблії ріжного складу.

М. Грушевський.